

Tájékoztató a támogatást igénylők/kedvezményezettek számára a TOP és VEKOP által finanszírozott projektek során elszámolható költségek piaci árának alátámasztásához

1. Bevezetés

Az európai uniós támogatásokra vonatkozó szabályozás, valamint a közpénzekkel való felelős gazdálkodás feltételrendszere a kedvezményezettektől is megköveteli a támogatásból finanszírozott költségek elszámolása során annak biztosítását, hogy a felmerülő költségek a piaci áraknak megfeleljenek.

Amennyiben a támogatást igénylő/kedvezményezett a támogatásból megvalósuló beszerzése alapján nem tartozik a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) hatálya alá, illetőleg a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetében – ideértve a Kbt. szerinti in-house beszerzéseket is – a jelen tájékoztatóban foglaltak szerint kell eljárnia.

Általánosságban elmondható, hogy olyan költség elszámolása maradéktalanul nem lehetséges, amelyről bizonyítható, hogy az a piaci árak jellemző szintjét meghaladta.

A piaci ár alátámasztása (igazolása) a támogatást igénylő/kedvezményezett feladata és felelőssége. A nyilvánvalóan piaci áron felüli, túlzó árajánlatok esetén az Irányító Hatóság vagy a Közreműködő Szervezet jogosult a támogatói döntésben, a kifizetési igénylést jóváhagyó döntésben, vagy a szabálytalansági döntésben foglaltak szerint a benyújtott számlán elszámolható költséget csökkenteni, vagy a követeléskezelés előírásainak megfelelően visszakövetelni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a piaci áraknak való megfelelést a Közreműködő Szervezet abban az esetben is ellenőrizheti, ha egyébként a támogatást igénylő/kedvezményezett benyújtotta a piaci ár igazolását alátámasztó dokumentumokat.

Jelen tájékoztató minden, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (a továbbiakban: TOP), valamint a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (a továbbiakban: VEKOP) keretében megvalósult projektekre vonatkozik, célja pedig, hogy a kedvezményezettek a piaci áraknak való megfelelés alátámasztása során egységesen és jogszerűen járjanak el.

A piaci áraknak való megfelelés alátámasztása során a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) vonatkozó rendelkezéseit be kell tartani. Az alátámasztás során jelen tájékoztató rendelkezései mellett figyelembe kell venni a TOP-VEKOP Pénzügyi Elszámolási Útmutató, valamint az elszámolható költségek, illetve azok felső korlátai vonatkozásában a felhívások előírásait is.

2. A piaci ár alátámasztásának általános szabályai

- a) A támogatást igénylőnek/kedvezményezettnek a beszerzés tárgya vonatkozásában **legalább három, érvényes árajánlattal kell rendelkeznie** az adott tevékenység kifizetési igényléskor történő alátámasztása érdekében, melyekből megállapítható, hogy az adott beszerzés ellenértéke a piaci áraknak megfelelő mértékben került meghatározásra. **Az alátámasztó dokumentumok** (árajánlatok, kimutatások) **nem lehetnek a megrendelés időpontjához**

képest 6 hónapnál régebbiek. A három érvényes árajánlat azonos tárgyú, összehasonlítható, összegében egyértelmű, írásos ajánlat kell, hogy legyen. Az építési (kivitelezési) költségek elszámolásához a kedvezményezettek számára előírt, hogy az egyes elszámolandó tételek mellé azok építőipari normagyűjtemény-kódja is feltüntetésre kerüljön. Az árajánlatoknak egymástól és a támogatást igénylőtől/kedvezményezettől független ajánlattevőktől kell származnia, és tartalmaznia kell az ajánlat érvényességi idejét. A nem független ajánlattevő fogalmát a Rendelet 5. mellékletének 2.3.2.5b. pontja határozza meg.

Ennek értelmében nem független az az ajánlattevő:

- amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol,
- vagy fordítva, amelynek ajánlata olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

- b) A Rendelet 5. mellékletének 2.3.2.5. pontja szerint **a költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat**, így – többek között – a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződésben rögzített árat, a több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatok alapján kialakult árat, vagy az Irányító Hatóság által előzetesen meghatározott fajlagos mutatók szerinti fajlagos árat. **A költségtételeknek a projekt költségvetésének megfelelően részletezetteknek és ilyen módon ellenőrizhetőeknek kell lenniük** ahhoz, hogy meghatározható legyen a besorolásuk.
- c) A támogatást igénylő/kedvezményezett köteles vizsgálni az ajánlattevők szerződés teljesítésére való alkalmasságát.
- d) A piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat – amennyiben a felhívásban korábbi benyújtás előírására nem került sor –, a legkésőbb az adott költséget tartalmazó kifizetési igénylés részeként be kell nyújtania a kedvezményezettnek.
- e) **A három árajánlat benyújtásától eltérni csak a Közreműködő Szervezet által adott egyedi engedély alapján**, a beszerzendő eszköz vagy szolgáltatás egyedi jellegének alátámasztásával **lehet** (pl.: szerzői jogi védelem fennállása, hatósági szolgáltatások, közüzemi szolgáltatás, speciális eszköz vagy technológia, stb.).

3. A piaci ár alátámasztásának speciális esetei, kivételek

- a) Azon szerződések esetén, amelyek **elszámolható összköltsége nem haladja meg a 100 000 forintot**, a kedvezményezett részéről **nem szükséges a piaci ár alátámasztása**.

- b) Az EMVA és az ETHA finanszírozású projektek kivételével a hárommillió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon szerződesei esetén, amelyek **elszámolható összköltsége nem haladja meg a 300 000 forintot**, a szokásos piaci árat a Kedvezményezetteknek **árajánlattal nem kell igazolnia**.
- c) **In-house beszerzés** esetén a kedvezményezettnek a nem független árajánlat mellett, három egymástól és a kedvezményezettől független ajánlattevőtől származó árajánlattal is rendelkeznie kell a piaci ár alátámasztásához. Az in-house beszerzéseket olyan részletes, tételes egységárakat is tartalmazó kalkulációval kell alátámasztani, amelyből a beszerzés költsége egyértelműen megállapítható, és amely kétséget kizáróan igazolja, hogy e teljesítés szolgálja legjobban a költséghatékonyságot.
- d) Amennyiben a felhívás a saját teljesítést lehetővé teszi, **a saját teljesítés piaci árának igazolása kötelező**. Abban az esetben, ha az elvégzett tevékenység akár szolgáltatás keretében is megvásárolható lenne, a **személyi jellegű ráfordítások** piaci árának igazolása történhet legalább három, a saját teljesítés keretében megvalósítandó tevékenységgel összehasonlítható, a támogatást igénylőtől/kedvezményezettől független árajánlat bekérésével. A saját teljesítés piaci árának alátámasztása történhet továbbá az önköltség számítási mód, valamint az adott tevékenység kapacitás igényének felméréssel és a személyi jellegű költség KSH-adatokkal (jogszabály által rögzített mértékű járandóság, díjazás esetén jogszabályra hivatkozással) történő összevetésével is. Amennyiben a felhívás úgy rendelkezik, a személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelemmel együtt benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok, vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről. Amennyiben célfeladat kerül megállapításra a projektben elvégzendő feladatokra, a célfeladat keretében megállapított bér/illetmény havi összege nem haladhatja meg az adott munkavállalónak a kedvezményezetttnél a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes bérének/illetményének havi összegét. A támogatási kérelem költségvetésében minden esetben szükséges megjelölni, hogy az adott személy foglalkoztatása milyen jogviszonyban történik majd, és részletesen kerüljön bemutatásra a tervezett költség számítási módja. Meglévő foglalkoztatott esetében az elszámolható személyi jellegű ráfordítások csak indokolt esetben (munkaidő növekedés, feladatbővülés, munkakörbővülés, fizetési fokozat váltás) és mértékben emelkedhetnek a támogatási igény benyújtását megelőző utolsó évi átlagbérhez képest.
- e) A Rendelet 5. mellékletének 3.3.6.3. pontja alapján **az ingatlan értéke, valamint az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok megváltásának költsége** kizárólag független árszakértői vagy értékbecslői határozat vagy szakvélemény, vagy jogszabályban meghatalmazott hivatalos szerv által megállapított összeg erejéig elszámolható. Ezek a költségek csak a fent leírt dokumentum benyújtása esetén számolhatóak el. A benyújtott dokumentumok igazolják a piaci árnak való megfelelést. A szakértői, tanácsadási díjak egységárának megalapozására a három árajánlat kiváltható független statisztika, kimutatás csatolásával (különös tekintettel hivatalos központi pl. KSH adatokra, kamarai díjszabásokra).
- f) A Rendelet 6. mellékletének 6.2. pontja alapján **közbeszerzési eljárásban vagy más, jogszabályban meghatározott eljárástípus keretében beszerzett javak esetén az eljárás**

dokumentációja alátámaszthatja a piaci árat azzal, hogy a Közreműködő Szervezet kétség esetén jogosult külön vizsgálatot folytatni és az eljárás során kialakult ártól – a vizsgálat eredménye alapján – eltérő értéken meghatározni az általa elismert piaci árat. Ez alapján minden olyan esetben, amikor a közbeszerzési eljárás eredményével kapcsolatban nem merült fel a túlárazás gyanúja, a közbeszerzés dokumentációja, mint a piaci árakat alátámasztó dokumentáció elfogadható.

- g) **Nem kell alátámasztani a piaci árak való megfelelést, ha az adott költség elszámolása egyszerűsített költségelszámolás** (átalányalapú egységköltség, egyösszegű átalány, százalékban meghatározott átalányalapú finanszírozás) **keretében történt.**

Tájékoztatjuk a támogatást igénylőket/kedvezményezetteket, hogy a Közreműködő Szervezet jogosult a piaci árat az alátámasztó dokumentumoktól függetlenül is ellenőrizni a részére kibocsátott módszertan alapján, általános és speciális módszerek alkalmazásával, adott esetben szakértő bevonásával. Amennyiben a Közreműködő Szervezet az elfogadhatónál nagyobb eltérést észlel a piaci árhoz képest, tisztázó kérdést tesz fel, indokolt esetben pedig csökkenti az elszámolható költséget.